

Міністерства юстиції України від 30 квітня 2022 року № 1709/5. *Офіційний вісник України*. 2022. № 35. Ст. 1937.

12. Про затвердження Порядку здійснення заходів щодо поводження з військовополоненими в особливий період: Постанова Кабінету Міністрів України від 17 червня 2022 року № 721. *Офіційний вісник України*. 2022. № 53. Ст. 3074.

13. Про затвердження Порядку тримання військовополонених: Постанова Кабінету Міністрів України від 5 квітня 2022 року № 413. *Офіційний вісник України*. 2022. № 31. Ст. 1649.

14. Про Збройні Сили України: Закон України від 6 грудня 1991 року № 1934-ХІІ (в редакції Закону України від 5 жовтня 2000 року № 2019-ІІІ). *Відомості Верховної Ради України*. 2000. № 48. Ст. 410.

15. Про оборону України: Закон України від 6 грудня 1991 року № 1932-ХІІ (в редакції Закону України від 5 жовтня 2000 року № 2020-ІІІ). *Відомості Верховної Ради України*. 2000. № 49. Ст. 420.

16. Про правовий режим воєнного стану: Закон України від 12 травня 2015 року № 389-VІІІ. *Офіційний вісник України*. 2015. № 46. Ст. 1449.

Євтушок Александра Олександрівна,
здобувачка другого (магістерського) рівня
вищої освіти за спеціальністю (081) Право
навчально-наукового інституту № 1
Національної академії внутрішніх справ
Науковий керівник:
Пендюра Максим Миколайович,
завідувач кафедри теорії держави та права
Національної академії внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук, доцент

ВПЛИВ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ НА МІЖНАРОДНУ АКАДЕМІЧНУ МОБІЛЬНІСТЬ В УМОВАХ ВІЙНИ

23 червня 2022 року після надання Україні Європейською Радою статусу кандидата в члени ЄС європейський вектор руху України став одним із пріоритетних аспектів на тлі повномасштабної російської військової агресії. Такий крок було здійснено як знак солідарності Європейського Союзу з Україною, її підтримку та необхідність посилення впровадження актуальних реформ відповідно до реалій сьогодення. Як наслідок формуються кардинально нові завдання з метою їх успішного виконання, зокрема, у сфері освіти. У зв'язку зі стрімкими змінами у технологічній та цифровій сферах вимоги до рівня вищої освіти постійно зростають. Проте, варто підкреслити, що система освіти України потребує швидкої інтеграції в Європейський освітній простір саме на основі імплементації європейських стандартів, підвищення якості освітнього процесу,

кваліфікації викладачів, активного вивчення іноземних мов та участь в міжнародних програмах.

Дану проблематику висвітлюється в наукових роботах вітчизняних дослідників, таких як Дашковська О., Погребняк В., Сологуб І., Артёмов І., Кремена О. та інші. Але після отримання статусу Україною кандидата в члени ЄС необхідно глибше досліджувати проблематику пов'язану з потенційною інтеграцією вищої освіти держави в Європейський потенційний простір.

Артёмов І. акцентує увагу, що на шляху євроінтеграції у світовий та європейський простір перед Україною існують стримуючі фактори. На його думку, такими факторами є: «1. Можливе «вихолощення» в процесі інтеграції існуючих традицій і потужних можливостей вітчизняної вищої освіти, яку слід не руйнувати, а вдосконалювати і розвивати на основі національної концепції вищої освіти. 2. Посилення імміграції висококваліфікованих спеціалістів і загалом «мізків», якщо не створювати їм належних умов праці і відповідної оплати. 3. Недостатність науково-методичного, кадрового, матеріально-технічного і фінансового забезпечення для реалізації положень Болонського процесу в Україні. 4. Надлишкова регламентація та недостатня гнучкість адаптування навчальних програм з багатьох дисциплін і неготовність багатьох вузів формувати нові компетенції випускників, з урахуванням мобільності ринку праці. 5. Гострою залишається проблема використання іноземних мов, незважаючи на те, що у прикордонних регіонах більшість населення спілкується двома-трьома мовами сусідніх країн» [1].

Попри вищенаведені стримуючі фактори, на думку Кременної О., вже відчутними є кроки, що поступово наближають вищу освіту до європейського рівня. Такими кроками є початок формування відповідної нормативно-правової бази, що свідчить про осучаснення освіти; прийняття цілої низки державних актів, з відповідними ґрунтовними наповненнями, що містять орієнтацію на європейські параметри й стандарти; участь та співпраця з міжнародними та вітчизняними спільнотами тощо [2].

Україна, перш за все, розглядає приєднання до європейського освітнього процесу як частину стратегії реформування національних систем вищої освіти з урахуванням модернізації економіки, підвищенні конкурентноспроможності систем освіти та зростання якості освіти з метою масштабного експорту освітніх послуг та програм, а також забезпечення нашої держави та інших країн висококваліфікованими кадрами. Ще однією ціллю приєднання до європейського освітнього процесу є перспектива рівноправної співпраці та глобальної перебудови усіх освітніх систем й тяжіння до єдності, зберігаючи традиції кожної з них. Даний підхід дає можливість нашій країні не лише стати членом загальноєвропейської системи вищої освіти, але й за допомогою глибшим академічним та педагогічним звичаям зробити внесок у збагачення європейського освітньо-культурного простору й продемонструвати свої потужні свою потужну позицію у світі.

Метою статті є дослідження впровадження міжнародних програм обміну студентами і програм подвійних дипломів між українськими закладами вищої освіти (далі – ЗВО) та університетами ЄС. Актуальним є те, що 21 квітня 2022

року Президент України видав Указ № 266/2022 про створення Національної ради з відновлення України від наслідків війни (далі – Рада) [3]. Основними завданнями цієї Ради є напрацювання пропозицій щодо важливих реформ, ухвалення та реалізація яких є невідчуженими у воєнний і післявоєнний періоди; розробка плану заходів із післявоєнної регенерації та розвитку України в цілому; підготовка певних стратегічних ініціатив, положень та проектів нормативно-правових актів. Важливим є те, що серед створених робочих груп при Раді, організовано робочу групу з питань освіти і науки, головним принципом якої є курс на євроінтеграцію, складовою якої є міжнародна академічна мобільність.

Після приєднання України до Болонського процесу у 2005 році, наша держава активно практикує міжнародну співпрацю та академічні обміни між вітчизняними ЗВО та європейськими партнерами. Формування єдиного освітнього простору відбулося на тлі розробленої Стратегії гармонізації державного управління країн ЄС та Східного партнерства, підписантом якої є Україна. Варто звернути увагу на освітні програми, які пропонує та фінансує ЄС для розвитку мобільності студентів, серед яких є, – Tempus, Horizon Europe 2021–2027, Erasmus, програми Європейської дослідницької ради, стипендіальні програми, такі як Fulbright, програми Шведського інституту, Фонду імені Александра фон Гумбольдта та Інституту відкритого суспільства (Вашингтон, США) та інші. Ключовими напрямками діяльності цих програм є: можливість навчання, викладання, стажування та участь в наукових дослідженнях. Учасники освітнього процесу, які отримали можливість підвищити рівень власної кваліфікації, також отримують шанс установити комунікацію з міжнародними партнерами та реалізувати дослідницький потенціал й ініціативи за допомогою фінансової підтримки ЄС.

Також слід виокремити такі міжнародні грантові програми і стипендії: дослідницькі гранти КІУС (Канада), Стипендіальна програма імені Лейна Кіркланда (Польща), Нова дослідницька програма від Польської національної агенції з академічних обмінів (NAWA) (Польща), Програма Лізи Майтнер для науковців (Lise Meitner Program for scientists from abroad) (Австрія), стипендія Фінського центру міжнародної мобільності (Center for International Mobility) (Фінляндія), творчі стипендії від Дослідницького центру Fabrica (Італія), стипендії й фінансова підтримка від Фонду імені Фріца Тіссена (Fritz Thyssen Foundation) (Німеччина) та інші.

Участь України в європейській системі освіти та науки є визнаною незамінною складовою соціально-людського розвитку, а також невід’ємною складовою частиною зміцнення й інтелектуального збагачення її громадян. Сучасні знання й практичні навички допоможуть нашій країні протистояти викликам нового тисячоліття разом з усвідомленням спільних європейських цінностей і належності до єдиної соціальної та культурної сфери.

Таким чином, з огляду на нові можливості, які отримала Україна в результаті надання їй Європейською Радою статусу країни-кандидата ЄС, формується широкий набір потенційних можливостей для нашої держави. Міжнародні освітні програми ЄС є дійсно цікавими для України та передбачають: підписання контрактів із європейськими партнерами та робота в

консорціумах, змога учасників освітнього процесу та вітчизняних науковців долучатися до європейської інтеграції, розв'язання актуальних проблем сьогодення й налагодження партнерських зв'язків з іноземними колегами. Також паралельно постає питання щодо низки невирішених питань, які реально ускладнюють навчальний процес, працю чи стажування у європейських університетах. Для уникнення подібних проблем, вітчизняним освітянам необхідно в правових і фінансових аспектах міжнародних освітніх програм; володіти механізмом захисту власної інтелектуальної власності; мати високий рівень знань іноземної мови тощо.

Список використаних джерел

1. Артёмов І. В. Інтеграція вищої освіти України у світовій простір: внесок закарпатського державного університету. / *Актуальні проблеми міжнародних відносин. Політичні проблеми міжнародних відносин*. 2012. № 108 (I). С. 29–37.
2. Кремена О. А. Інтеграція української вищої освіти у Європейський освітній простір. / *Аксіологічний вимір Європейського освітнього простору* (м. Суми, 29–30 трав. 2020 р.) / Упоряд. : В. М. Завгородня, А. М. Куліш, та ін. Суми : Сумський державний університет, 2020.
3. Питання Національної ради з відновлення України від наслідків війни: Указ Президента України від 21.04.2022 № 266/2022 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/266/2022#Text>

*Закомірна Юлія Ігорівна,
здобувачка другого (магістерського) рівня
вищої освіти за спеціальністю (081) Право
навчально-наукового інституту заочного
та дистанційного навчання
Національної академії внутрішніх справ
Науковий керівник:
Тихомиров Денис Олександрович,
доцент кафедри теорії держави та права
Національної академії внутрішніх справ,
доктор юридичних наук*

КОНСТИТУЦІЯ УКРАЇНИ ТА КРИМІНАЛЬНО ПРОЦЕСУАЛЬНИЙ КОДЕКС УКРАЇНИ: КОЛІЗІЯ ЗАТРИМАННЯ ОСОБИ

Розвиток та конкретизація прав і свобод нормами галузевого законодавства, відповідними законами мають свої особливості, що ґрунтуються на специфічному змісті прав і свобод, закріплених Конституцією України та Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод.